

UCCC & SPBCBA & SDHGCBCA & IT

S.Y.B.com Sem. – ૪

Advanced Accounting and Auditing Paper – 3

પ્રક્રિયા પડતર પદ્ધતિ :

PRACTICE QUESTIONS-1

૧. એક પ્રક્રિયામાં રૂ ૬૮,૮૦૦ની કિંમતે ૪૦૦૦ એકમો દાખલ કરવામાં આવ્યા હતાં. સામાન્ય બગાડ ૧૦% છે. દરેક એકમની ભંગાર કિંમત રૂ ૧૦ છે. ખરેખર ઉત્પાદન ૩૬૪૦ એકમો હોય તો અસામાન્ય વધારાની કિંમત કેટલી હશે? [V.N.S.G.U. APRIL ૨૦૧૪]

૨.

પ્રક્રિયા X નું ઉત્પાદન ૨૫૦૦ એકમો હતું. સામાન્ય બગાડ દાખલ કરેલ એકમના ૧૦% હતું. અસામાન્ય બગાડ ૨૦૦ એકમો હતું.

માલસામગ્રી @ રૂ. ૫ એકમદીઠ

મજૂરી @ રૂ. ૧.૫૦ એકમદીઠ

ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચા રૂ. ૨,૮૫૦

ભંગારની એકમદીઠ ઉપજ રૂ. ૨.૫૦

અસામાન્ય બગાડનું ખાતું તૈયાર કરો.

૩. એક કારખાનામાં પ્રક્રિયા H અને Nની માહિતી નીચે પ્રમાણે છે:

પ્રક્રિયા	સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલ એકમોના ટકા)	દાખલ કરેલ (લિટર)	ઉત્પાદન (લિટર)
H	૮%	૬૫,૦૦૦	૫૮,૮૦૦
N	૫%	૩૭,૫૦૦	૩૫,૭૦૦

ઉપરની માહિતી પરથી દરેક પ્રક્રિયાનો અસામાન્ય બગાડ કે અસામાન્ય વધારો ગણો.

[V.N.S.G.U. Mar ૨૦૧૬]

૪. કાચો માલ ત્રણ પ્રક્રિયા X, Y અને Zમાંથી પસાર થઈને તૈયાર માલ બને છે. સામાન્ય બગાડ અનુક્રમે ૮%, ૫% અને ૧૦% છે. પ્રક્રિયા Xમાં અસામાન્ય બગાડ સામાન્ય બગાડનાં ૨૫% છે અને પ્રક્રિયા Zમાં અસામાન્ય વધારો સામાન્ય બગાડનાં ૨૦% છે. તૈયાર થયેલ એકમો ૩૯૩૩. પ્રક્રિયા Xમાં દાખલ કરેલ એકમો શોધો. [V.N.S.G.U. Mar ૨૦૧૯]

૫. એક પ્રક્રિયામાં રૂ ૩૦,૦૦૦ની કુલ કિંમતે ૧૦૦ એકમો દાખલ કરવામાં આવ્યા. સામાન્ય બગાડ ૧૫% છે, દરેક એકમની ભંગાર કિંમત રૂ ૫૦ છે. જો ખરેખર ઉત્પાદન ૯૦ એકમોનું હોય તો અસામાન્ય વધારાની કિંમત શું હશે? તેમજ એક એકમની સામાન્ય પડતર કેટલી હશે? [V.N.S.G.U. Mar ૨૦૧૭]

૬ એક વસ્તુ ત્રણ પ્રક્રિયા A, B અને C માંથી પસાર થાય છે. પ્રક્રિયા Aમાં ૧૦,૦૦૦ એકમો એકમદીઠ રૂ ૧૧ના ભાવે દાખલ કરવામાં આવે છે. સીધા ખર્ચા નીચે મુજબ છે:

વિગત	પ્રક્રિયા A	પ્રક્રિયા B	પ્રક્રિયા C
પરચૂરણ માલસામાન	૧૫,૦૦૦	૧૫,૦૦૦	૧૫,૦૦૦
સીધી મજૂરી	૪૫,૦૦૦	૮૦,૦૦૦	૬૫,૦૦૦
સીધા ખર્ચા	૧૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦	૧૫,૦૩૦

પ્રક્રિયા Aમાં દાખલ કરેલા એકમોનાં ૫% લેખે સામાન્ય બગાડ છે. જ્યારે પ્રક્રિયા Bમાં તે દાખલ કરેલા એકમોના ૪% છે. પ્રક્રિયા Aનો સામાન્ય બગાડ એકમદીઠ રૂ ૨.૫૦ લેખે, પ્રક્રિયા Bનો સામાન્ય બગાડ એકમદીઠ રૂ ૫ લેખે તથા પ્રક્રિયા C નો સામાન્ય બગાડ એકમદીઠ રૂ ૧૦ લેખે વેચી દેવામાં આવે છે.

પરોક્ષ ખર્ચા સીધી મજૂરીના ૧૬૦% ગણવાના છે. તૈયાર માલ વેચાણ કિંમત પર ૨૦% નફો મળે તે રીતે એકમદીઠ રૂ ૧૦૦ની કિંમતે વેચવામાં આવે છે.

ત્રણેય પ્રક્રિયાનાં ખાતાં તૈયાર કરો તથા પ્રક્રિયા Cનાં સામાન્ય બગાડનાં એકમો શોધો .

[V.N.S.G.U Apr ૨૦૧૭]

Neep's Chemical Ltd. ના ચોપડામાંથી તેમના કારખાનાની ઉત્પાદન પ્રક્રિયાઓ અંગેની નીચેની વિગતો મળી આવી છે. તેના પરથી દરેક પ્રક્રિયાનાં ખાતા, અસામાન્ય બગાડ કે વધારાનું ખાતું તેમજ આડપેદાશ - ૧ અને આડપેદાશ - ૨ નું ખાતું તૈયાર કરો.

વિગત	પ્રક્રિયા		
	અ	બ	ક
દાખલ કરેલા એકમો (એકમદીઠ ₹ ૧.૬૦)	૨૨,૫૦૦	-	-
સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલા એકમના ટકા)	૫%	૪%	૮૭૦ (એકમો)
બગાડની ઉપજ (એકમદીઠ ₹)	૦.૨૦	૦.૪૦	૦.૮૦
પ્રત્યક્ષ માલસામાન (₹)	૨,૫૦૦	૪,૫૦૦	૩,૫૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (પ્રત્યક્ષ માલસામાનના %)	૨૦૦%	૧૩૩ $\frac{1}{3}$ %	૨૫૦%
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	૧,૦૨૫	૨,૩૪૦	૧,૪૮૮
પરોક્ષ ખર્ચ (પ્રત્યક્ષ મજૂરીના %)	૧૪૦%	૧૫૦%	૧૦૦%
અસામાન્ય બગાડના એકમો	૧૨૫	-	-
અસામાન્ય વધારાના એકમો	-	૧૨૫	-
બીજી પ્રક્રિયા ખાતે ફેરબદલ કરેલા એકમો (દાખલ કરેલા એકમોના %)	૬૬ $\frac{2}{3}$ %	?	-
આડપેદાશ (એકમો)	?	૩,૧૨૫	-
આડપેદાશની વેચાણ કિંમત	પડતર પર ૩૩ $\frac{1}{3}$ % નફો	વેચાણ કિંમતના ૧૬ $\frac{2}{3}$ % નફો	-

વધારાની માહિતી:

પ્રક્રિયા 'અ' ના અંતે આડપેદાશ - ૧ અને પ્રક્રિયા 'બ' ના અંતે આડપેદાશ - ૨ પ્રાપ્ત છે.

૮. કાપડનું ઉત્પાદન જુદી જુદી ત્રણ પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થાય છે અને છેવટે તૈયાર માલ ખાતે લઈ જવામાં આવે છે:

વિગત	ડાઇંગ	પ્રિન્ટિંગ	ફિનિશિંગ
દાખલ કરેલ એકમો (એકમદીઠ રૂ ૨૦ લેખે)	?	-	-
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમોમાં)	?	?	?
સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલ એકમના ટકા)	૩	૫	૧૦
સામાન્ય બગાડની ઊપજ રૂ (દરેક ૧૦ એકમોના)	૩૦	૬૦	૮૦
અસામાન્ય બગાડ ના એકમો (એકમદીઠ પડતર રૂ ૩૦)	૩૦૦	-	-
અસામાન્ય વધારાના એકમો (એકમદીઠ પડતર રૂ ૫૦)	-	-	૩૦૦
સામાન્ય ઉત્પાદનની એકમદીઠ પડતર (રૂ)	-	૪૦	-

પ્રક્રિયાની અન્ય માહિતી:

(૧) કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા ત્રણેય પ્રક્રિયામાં પ્રત્યક્ષ મજૂરીના ૧૦૦% લેખે ગણવાના છે.

(૨) ડાઇંગ પ્રક્રિયામાં અસામાન્ય બગાડ સામાન્ય બગાડના ૧/૩ ભાગ જેટલો છે.

તમામ પ્રક્રિયાનાં ખાતાં તથા અસામાન્ય બગાડ અને વધારાનું ખાતું તૈયાર કરો:

[V.N.S.G.U. APRIL ૨૦૧૨

૯. પ્રજ્ઞનેશ કંપની લિ. માં એક પેદાશ ત્રણ પ્રક્રિયા A,B અને Cમાંથી પસાર થઈને તૈયાર માલ ખાતે લઈ જવાય છે. પ્રક્રિયાની માહિતી નીચે પ્રમાણે છે:

વિગતો	પ્રક્રિયા A	પ્રક્રિયા B	પ્રક્રિયા C
દાખલ કરેલ એકમો (એકમદીઠ રૂ ૫૦)	?	-	-
સામાન્ય બગાડ	૫%	૧૦%	૨૦%
બગાડની વેચાણ કિંમત (પ્રતિ ૧૦ એકમ)રૂ	૩૦૦	૫૦૦	૮૦૦
અસામાન્ય બગાડનાં એકમો	૫૦	નથી	-
અસામાન્ય વધારાના એકમો	-	નથી	૧૧૮
પેદાશની એકમદીઠ સામાન્ય પડતર	૧૦૦	૧૫૦	૨૨૦
ખરેખર ઉત્પાદનનાં એકમો	૧૮૫૦	?	?

વધારાની માહિતી:

કારખાનાં પરોક્ષ ખર્ચ નીચે મુજબ ગણવામાં આવ્યા:

પ્રક્રિયા Aમાં પ્રત્યક્ષ મજૂરીનાં ૫૦%, પ્રક્રિયા Bમાં પ્રત્યક્ષ મજૂરીનાં ૮૫% અને પ્રક્રિયા Cમાં પ્રત્યક્ષ મજૂરીનાં ૧૦૦%.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી તમામ પ્રક્રિયાનાં ખાતાં બનાવો તેમજ અસામાન્ય બગાડ અને અસામાન્ય વધારાનું ખાતું બનાવો.

[V.N.S.G.U March ૨૦૦૯]

૧૦. કલ્પીત કંપની લિ.માં તૈયાર માલ ખાતે લઈ જવા પહેલા કાર્યો માલ બે પ્રક્રિયા A અને B માંથી પસાર થાય છે. નીચે આપેલ માહિતી પરથી બંને પ્રક્રિયા ખાતાં તેમજ અસામાન્ય બગાડ અને અસામાન્ય વધારાનું ખાતું બનાવો:

વિગતો	પ્રક્રિયા A	પ્રક્રિયા B
દાખલ કરેલ કાર્યો માલ (રૂ ૫૦ એકમદીઠ)	૨૦૦૦	-
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	રૂ ૨૩,૬૦૦	રૂ ૬૬,૯૭૦
સામાન્ય બગાડ	૫%	૪%
બગાડની ઉપજ કિંમત (કિલો દીઠ)	Rs ૨૦	Rs ૨૫
ખરેખર ઉત્પાદન (કિલો)	૧૮૫૦	૧૭૮૬

બંને પ્રક્રિયામાં કારખાનાં પરોક્ષ ખર્ચ સામાન્ય પડતરનાં ૨૦% છે.

[V.N.S.G.U March ૨૦૦૮]

૧૧. એક વર્ક ઓર્ડર બે પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય છે. પ્રથમ પ્રક્રિયાનો તૈયાર માલ અને ઉપ-પેદાશ બીજી પ્રક્રિયાનો કાચો માલ બને છે. તમામ ઉપપેદાશનાં એકમોનું વેચાણ કરવામાં આવ્યું:

વિગત	પ્રથમ પ્રક્રિયા	બીજી પ્રક્રિયા
કાચો માલ	૨૦૦૦ ટન ટનદીઠ રૂ ૧૫	-
મજૂરી	રૂ ૫૦,૦૦૦	રૂ ૬૦,૦૦૦
કારખાનાં પરોક્ષ ખર્ચ	મજૂરીનાં ૫૦%	મજૂરીનાં ૮૦%
બગાડ	૨૦ ટન	૧૫ ટન
ઉપપેદાશનું વેચાણ	૩૮૦ ટન	૧૦૦ ટન
	પડતર વત્તા ૨૦%	પડતર વત્તા ૩૦%

પ્રથમ અને બીજી પ્રક્રિયાનું ખાતું બનાવો

[V.N.S.G.U EXT ૨૦૧૮]